

BOSNA I HERCEGOVINA PREGLED TRŽIŠTA OSIGURANJA U 2016. GODINI

Suzana Šakotić

Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini

Makroekonomski indikatori BiH

28

	Broj stanovnika (x 1.000)	Nominalni BDP (mil. EUR)	BDP po stanovniku (EUR)	Rast realnog BDP (%)	Stopa nezaposlenosti (%)	Prosječna plaća (EUR/mjesec)	Stopa inflacije (%)
2011	3.840	13.024	3.392	1,26	29,2	417	3,7
2012	3.840	13.242	3.449	-0,50	29,4	422	2,1
2013	3.832	13.445	3.508	1,60	27,6	423	-0,1
2014	3.828	13.771	3.597	0,70	27,5	424	-0,9
2015	3.827	14.392	3.761	2,77	27,7	424	-1,0

Bosna i Hercegovina

- 09. 12. 2016. Bosni i Hercegovini uručen Upitnik EK
- Upitnik sadrži 3.242 pitanja, od čega je za Agenciju za osiguranje BiH ukupno 56

FORBESOVA LISTA NAJBOLJE ZEMLJE ZA POSLOVANJE U 2016. GODINI

- BOSNA I HERCEGOVINA 82. MJESTO
- SLOVENIJA 20. MJESTO
- MAKEDONIJA 35. MJESTO
- HRVATSKA 46. MJESTO
- CRNA GORA 50. MJESTO
- SRBIJA 69. MJESTO

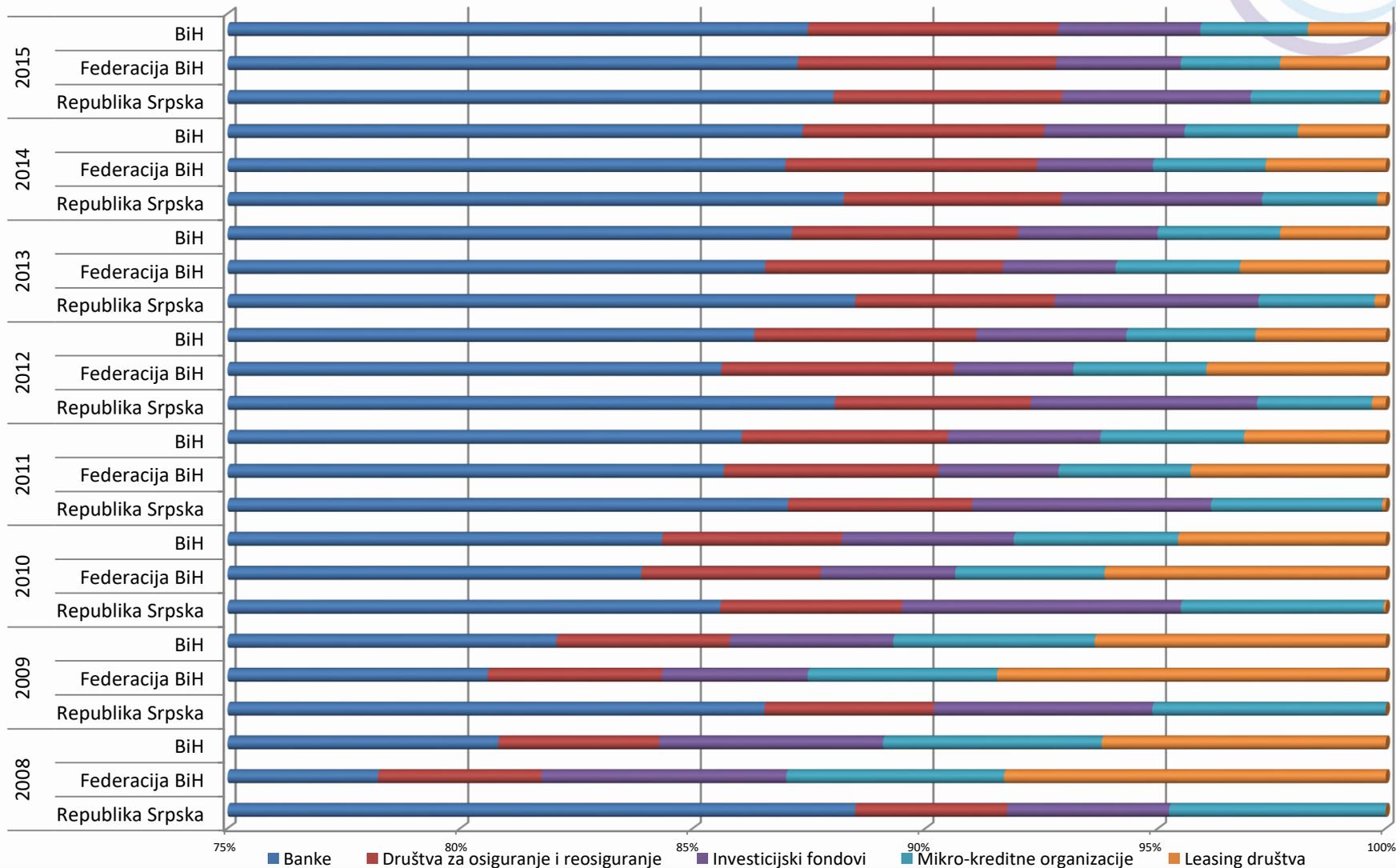
Konstante koje su obilježile 2016.

28

- Nepostojanje jedinstvenog IS u sektoru osiguranja
- Nedovoljna suradnja u sektoru osiguranja i finansijskom sektoru općenito
- Nepoštivanje svih nadležnosti Agencije za osiguranje BiH (člana 6. Zakona o Agenciji za osiguranje BiH)

Pregled udjela poslovanja različitih institucija na financijskom tržištu 2008 - 2015

28

Ostvarena premija osiguranja u Bosni i Hercegovini u 2016. godini

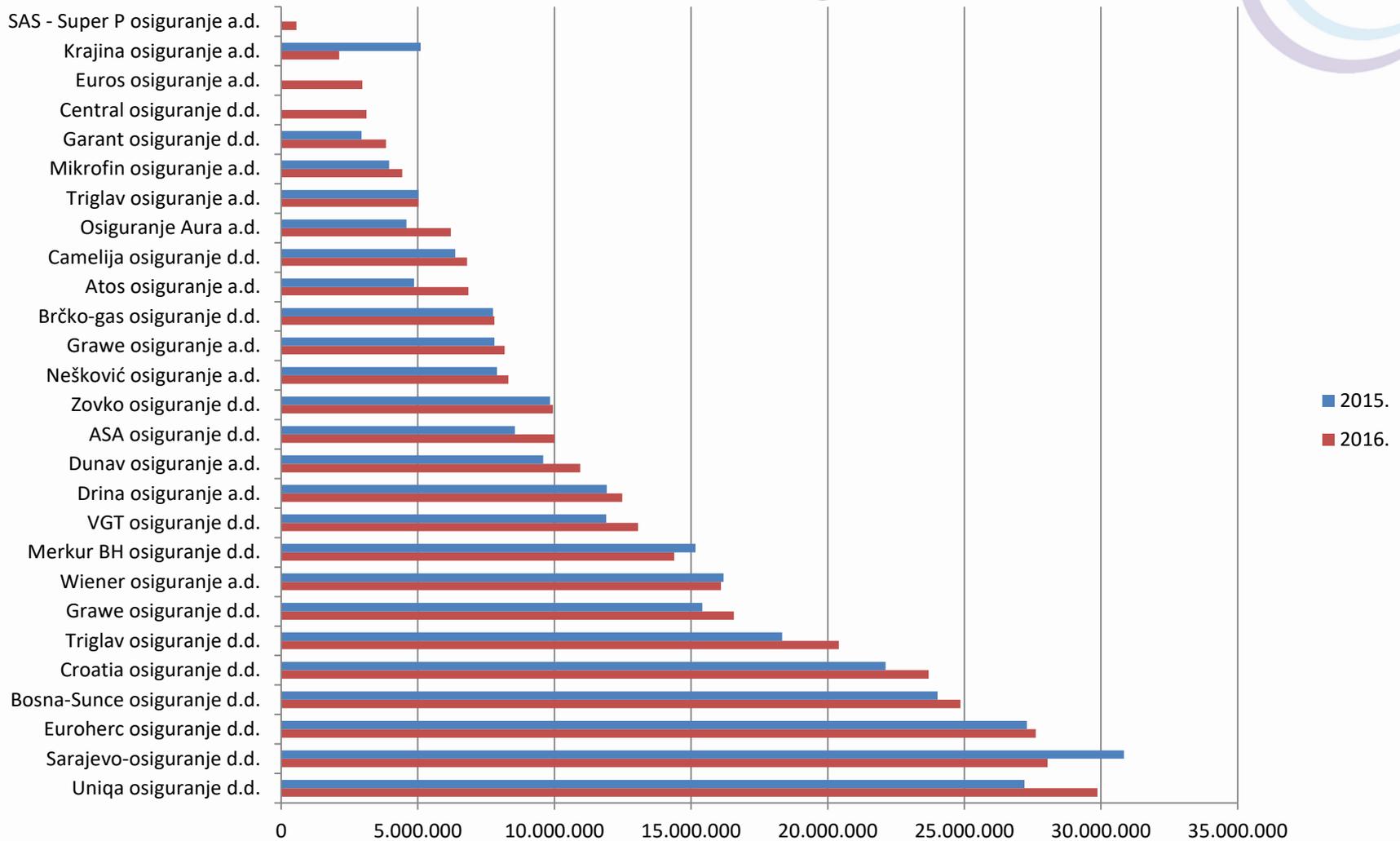
- Ukupna premija EUR 324,188,282
- Porast od 6,42% u odnosu na 2015.
- Udio neživotnog osiguranja 79,61% (+ 6,89%)
- Udio životnog osiguranja 20,39% (+ 4,64%)

Rangiranje društava za osiguranje prema iznosu ukupne premije u 2016. godini

	Društvo za osiguranje	2015.	2016.
		Premija u EUR	Premija u EUR
1	Uniqa osiguranje d.d.	27.198.507	29.875.797
2	Sarajevo-osiguranje d.d.	30.842.268	28.044.781
3	Euroherc osiguranje d.d.	27.290.569	27.614.715
4	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	24.021.120	24.859.973
5	Croatia osiguranje d.d.	22.115.073	23.693.386
6	Triglav osiguranje d.d.	18.332.944	20.404.378
7	Grawe osiguranje d.d.	15.411.209	16.569.512
8	Wiener osiguranje a.d.	16.186.652	16.096.974
9	Merkur BH osiguranje d.d.	15.166.383	14.382.506
10	VGT osiguranje d.d.	11.894.779	13.060.339
11	Drina osiguranje a.d.	11.911.478	12.482.387
12	Dunav osiguranje a.d.	9.586.676	10.947.533
13	ASA osiguranje d.d.	8.547.224	10.004.466
14	Zovko osiguranje d.d.	9.838.163	9.948.034
15	Nešković osiguranje a.d.	7.896.963	8.314.799
16	Grawe osiguranje a.d.	7.803.555	8.174.051
17	Brčko-gas osiguranje d.d.	7.752.624	7.805.318
18	Atos osiguranje a.d.	4.858.151	6.849.345
19	Camelija osiguranje d.d.	6.374.734	6.798.996
20	Osiguranje Aura a.d.	4.581.003	6.204.019
21	Triglav osiguranje a.d.	5.025.829	5.027.712
22	Mikrofin osiguranje a.d.	3.950.836	4.430.397
23	Garant osiguranje d.d.	2.944.607	3.829.731
24	Central osiguranje d.d.	-	3.118.631
25	Euros osiguranje a.d.	-	2.968.236
26	Krajina osiguranje a.d.	5.097.945	2.126.724
27	SAS - Super P osiguranje a.d.	-	555.543
	UKUPNO:	304.629.292	324.188.282

Pregled ukupne premije društava za osiguranje u 2015. i 2016. godini

Popis društava rangiranih po premiji neživotnog osiguranja u 2015. i 2016. godini

NEŽIVOTNA OSIGURANJA u 2015.			NEŽIVOTNA OSIGURANJA u 2016.		
Društvo	Premija u 000 EUR	Tržišni udio u %	Društvo	Premija u 000 EUR	Tržišni udio u %
Sarajevo osiguranje d.d.	28.661	12,05	Euroherc osiguranje d.d.	27.615	10,70
Euroherc osiguranje d.d.	27.358	11,50	Sarajevo osiguranje d.d.	26.335	10,20
Bosna-Sunce osiguranje d.d.	21.388	8,99	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	22.553	8,74
Wiener-osiguranje a.d.	15.000	6,31	Croatia osiguranje d.d.	19.902	7,71
Croatia osiguranje d.d.	14.687	6,18	Triglav osiguranje d.d.	15.344	5,95
Triglav osiguranje d.d.	14.529	6,11	Wiener osiguranje a.d.	13.959	5,41
Drina osiguranje a.d.	11.912	5,01	Uniqa osiguranje d.d.	13.348	5,17
VGT osiguranje d.d.	11.903	5,01	VGT osiguranje d.d.	13.060	5,06
Uniqa osiguranje d.d.	11.852	4,98	Drina osiguranje a.d.	12.482	4,84
Zovko osiguranje d.d.	9.839	4,14	Dunav osiguranje a.d.	10.582	4,10
Dunav osiguranje a.d.	9.214	3,87	ASA osiguranje d.d.	10.004	3,88
ASA osiguranje d.d.	8.548	3,59	Zovko osiguranje d.d.	9.948	3,85
Nešković osiguranje a.d.	7.897	3,32	Nešković osiguranje a.d.	8.315	3,22
Brčko-gas osiguranje d.d.	7.753	3,26	Brčko-gas osiguranje d.d.	7.805	3,02
Camelija osiguranje d.d.	6.374	2,68	Atos osiguranje a.d.	6.849	2,65
Krajina osiguranje a.d.	5.087	2,14	Camelija osiguranje d.d.	6.799	2,63
Triglav osiguranje a.d.	5.026	2,11	Osiguranje Aura a.d.	6.204	2,40
Bobar osiguranje a.d.	4.858	2,04	Triglav osiguranje a.d.	5.028	1,95
Osiguranje Aura a.d.	4.581	1,93	Grawe osiguranje d.d.	4.513	1,75
Grawe osiguranje d.d.	4.062	1,71	Mikrofin osiguranje a.d.	4.430	1,72
Mikrofin osiguranje a.d.	3.951	1,66	Osiguranje Garant d.d.	3.830	1,48
Osiguranje Garant d.d.	2.938	1,24	Central osiguranje d.d.	3.119	1,21
Merkur BH osiguranje d.d.	368	0,16	Euros osiguranje a.d.	2.968	1,15
Grawe osiguranje a.d.	12	0,01	Krajina osiguranje a.d.	2.127	0,82
UKUPNO	237.798	100	SAS-Super P osiguranje a.d.	556	0,22
			Merkur BH osiguranje d.d.	412	0,16
			Grawe osiguranje a.d.	9	0,00
			UKUPNO	258.097	100

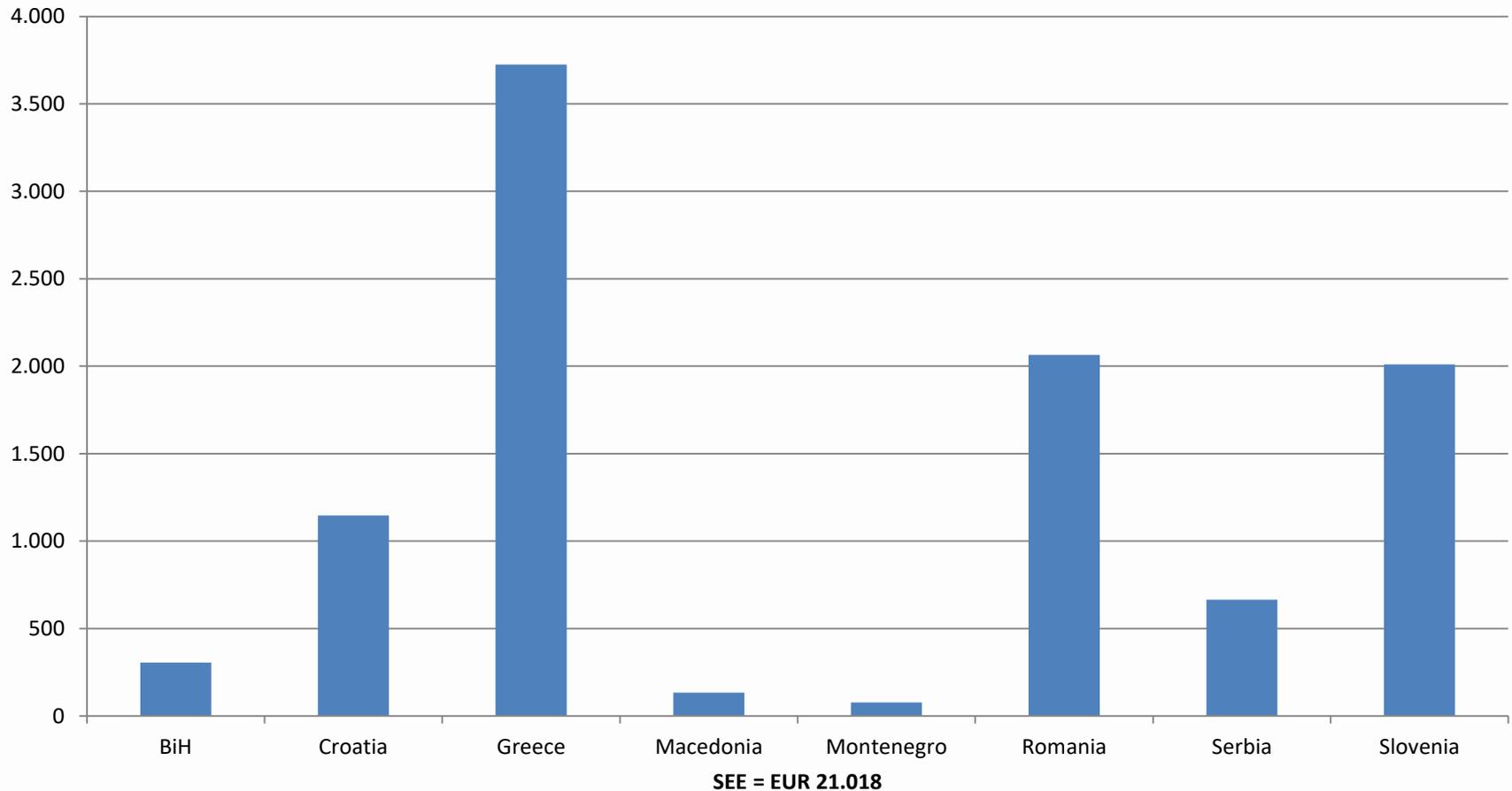
Popis društava rangiranih po premiji životnog osiguranja u 2015. i 2016. godini

ŽIVOTNA OSIGURANJA U 2015.

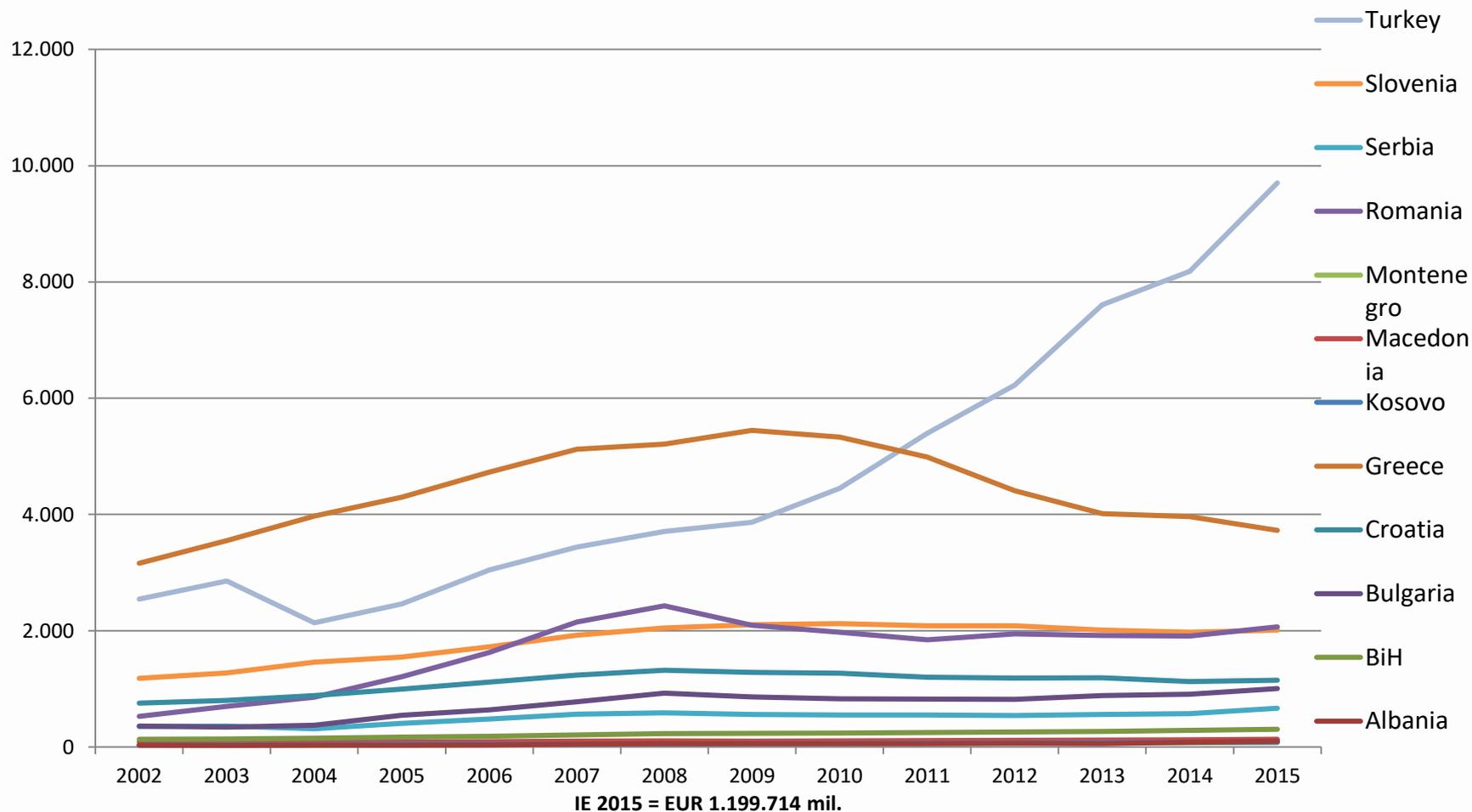
ŽIVOTNA OSIGURANJA U 2016.

Društvo	Premija u 000 EUR	Tržišni udio u %	Društvo	Premija u 000 EUR	Tržišni udio u %
Uniqa osiguranje d.d.	15.379	24,35	Uniqa osiguranje d.d.	16.528	25,01
Merkur BH osiguranje d.d.	14.799	23,43	Merkur BH osiguranje d.d.	13.971	21,14
Grawe osiguranje d.d.	11.349	17,97	Grawe osiguranje d.d.	12.056	18,24
Grawe osiguranje a.d.	7.791	12,34	Grawe osiguranje a.d.	8.165	12,35
Triglav osiguranje d.d.	4.057	6,42	Triglav osiguranje d.d.	5.060	7,66
Croatia osiguranje d.d.	3.810	6,03	Croatia osiguranje d.d.	3.792	5,74
Bosna-Sunce osiguranje d.d.	2.505	3,97	Bosna-Sunce osiguranje d.d.	2.307	3,49
Sarajevo-osiguranje d.d.	1.909	3,02	Wiener osiguranje a.d.	2.138	3,23
Wiener osiguranje a.d.	1.186	1,88	Sarajevo osiguranje d.d.	1.710	2,59
Dunav osiguranje a.d.	377	0,59	Dunav osiguranje a.d.	366	0,55
UKUPNO	63.162	100	UKUPNO	66.092	100

Ukupna premija u državama Jugoistočne Europe u 2015. (mil. EUR)

Ukupna premija u državama Jugoistočne Europe (mil. EUR)

Penetracija i gustoća osiguranja u BiH

		Udio premije u BDP %	Udio premije u BDP %	Udio premije u BDP %	Premija po stanovniku (EUR)	Premija po stanovniku (EUR)	Premija po stanovniku (EUR)
		FBiH	RS	BiH	FBiH	RS	BiH
2011	Neživot	1,77	1,39	1,60	51,20	43,28	54,00
	Život	0,43	0,12	0,32	12,44	3,68	11,00
	Ukupno	2,20	1,51	1,92	63,64	46,96	65,00
2012	Neživot	1,77	1,49	1,62	51,86	45,84	56,00
	Život	0,45	0,13	0,33	13,30	4,14	11,00
	Ukupno	2,22	1,62	1,95	65,17	49,98	67,00
2013	Neživot	1,77	1,45	1,62	53,56	45,58	57,00
	Život	0,51	0,15	0,38	15,47	4,69	13,00
	Ukupno	2,29	1,60	2,00	69,03	50,27	70,00
2014	Neživot	1,73	1,59	1,66	54,80	50,57	60,00
	Život	0,56	0,17	0,43	17,72	5,47	15,00
	Ukupno	2,28	1,77	2,09	72,52	56,04	75,00
2015	Neživot	1,71	1,67	1,68	69,93	55,26	63,00
	Život	0,56	0,20	0,43	23,05	6,61	17,00
	Ukupno	2,27	1,87	2,11	92,99	61,86	80,00

Korelacija između makroekonomije i razvoja osiguranja u državama Jugoistočne Europe

Država	Rang			
	BDP per capita	Udio premije u BDP (%)	Premija per capita	Udio životnog osiguranja u ukupnoj premiji (%)
1	2	3	4	5
Slovenija	1	1	1	3
Grčka	2	5	2	1
Hrvatska	3	2	3	2
Turska	4	8	5	10
Rumunjska	5	11	7	6
Crna Gora	6	5	6	8
Bugarska	7	3	4	7
Srbija	8	7	8	4
Makedonija	9	9	10	9
BiH	10	5	9	5
Albanija	11	12	12	11
Kosovo	12	10	11	12
<i>Korelacija ranga</i>	-	0,62	0,94	0,69

Broj osiguravajućih i reosiguravajućih društava u BiH

28

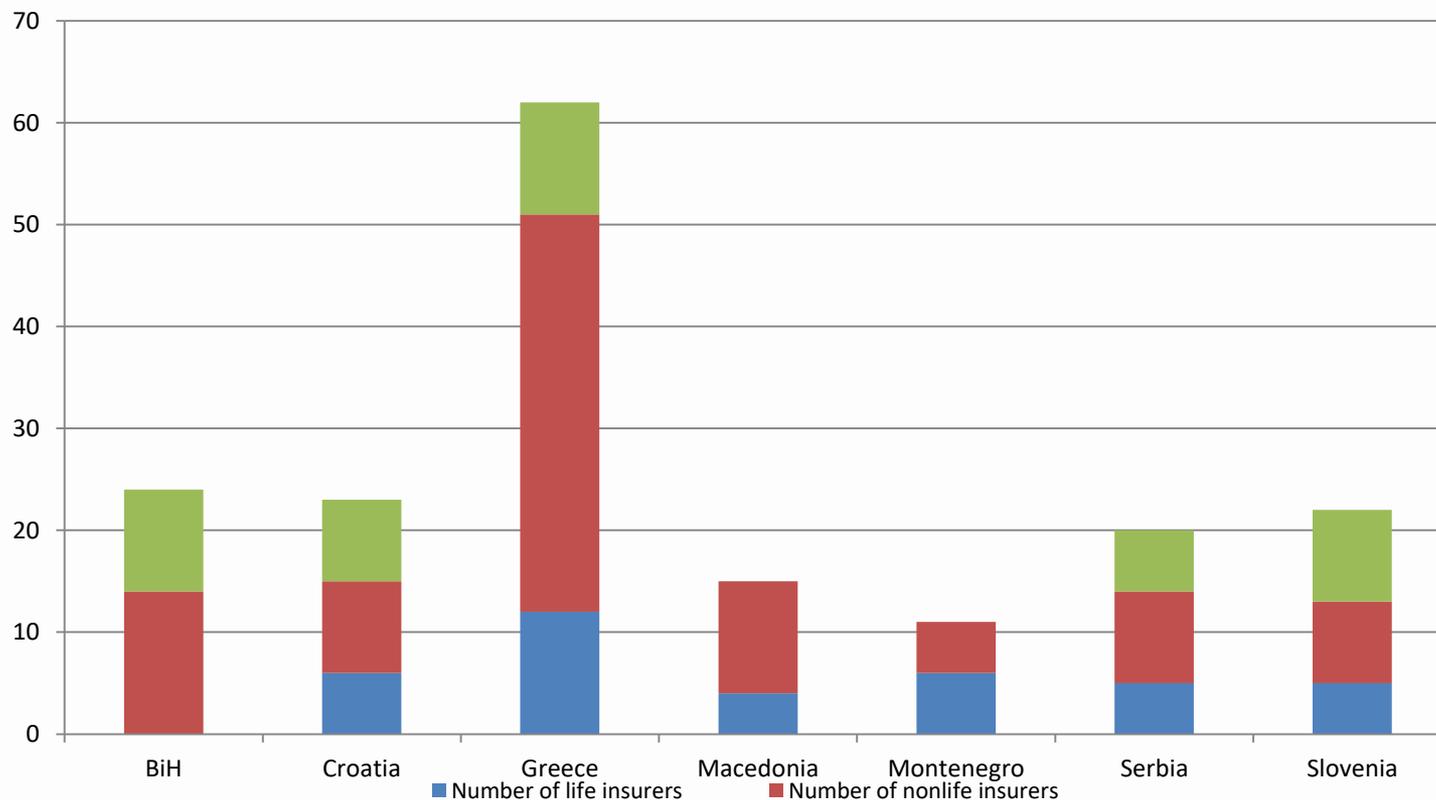
Zaključno s 31. 12. 2016. u Bosni i Hercegovini je poslovalo 1 društvo za reosiguranje i 27 društava za osiguranje:

- 17 neživotno
- 10 kompozitna

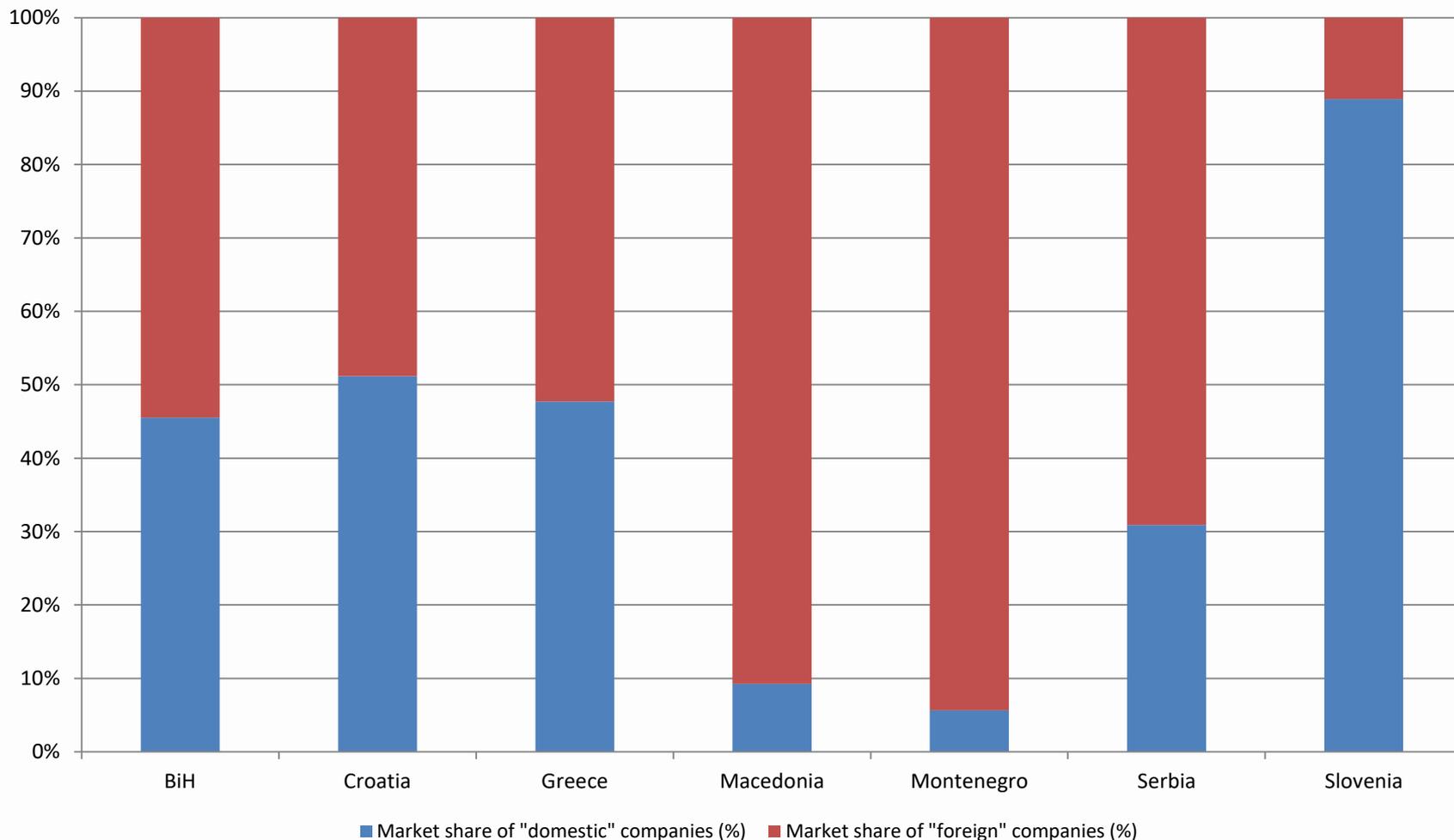
Dva društva za osiguranje osnovana u 2016. godini:

- Central osiguranje
- SAS Super P

Broj osiguravajućih kompanija u državama Jugoistočne Europe u 2015. godini

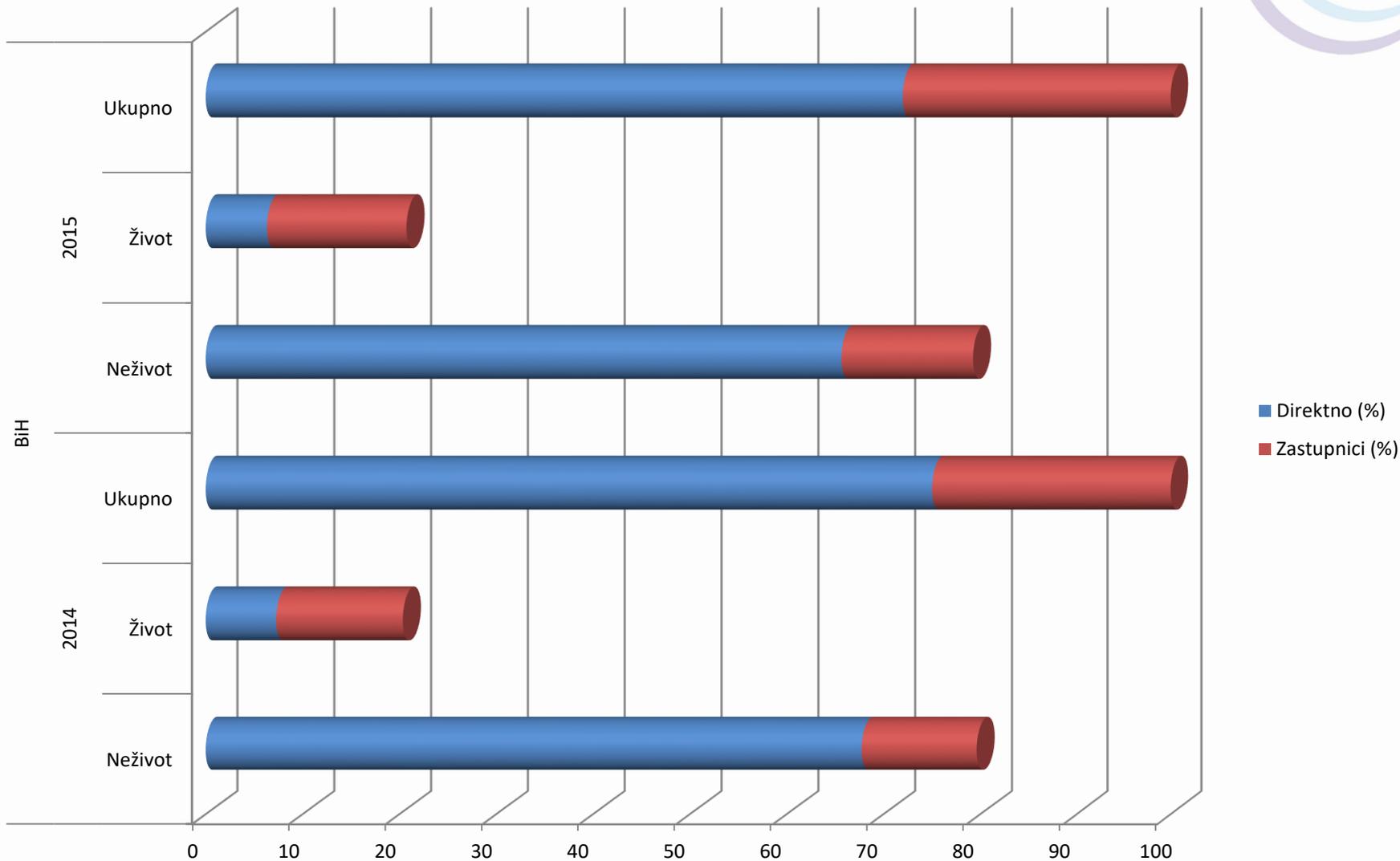

Tržišni udjeli osiguravajućih društava u državama Jugoistočne Europe

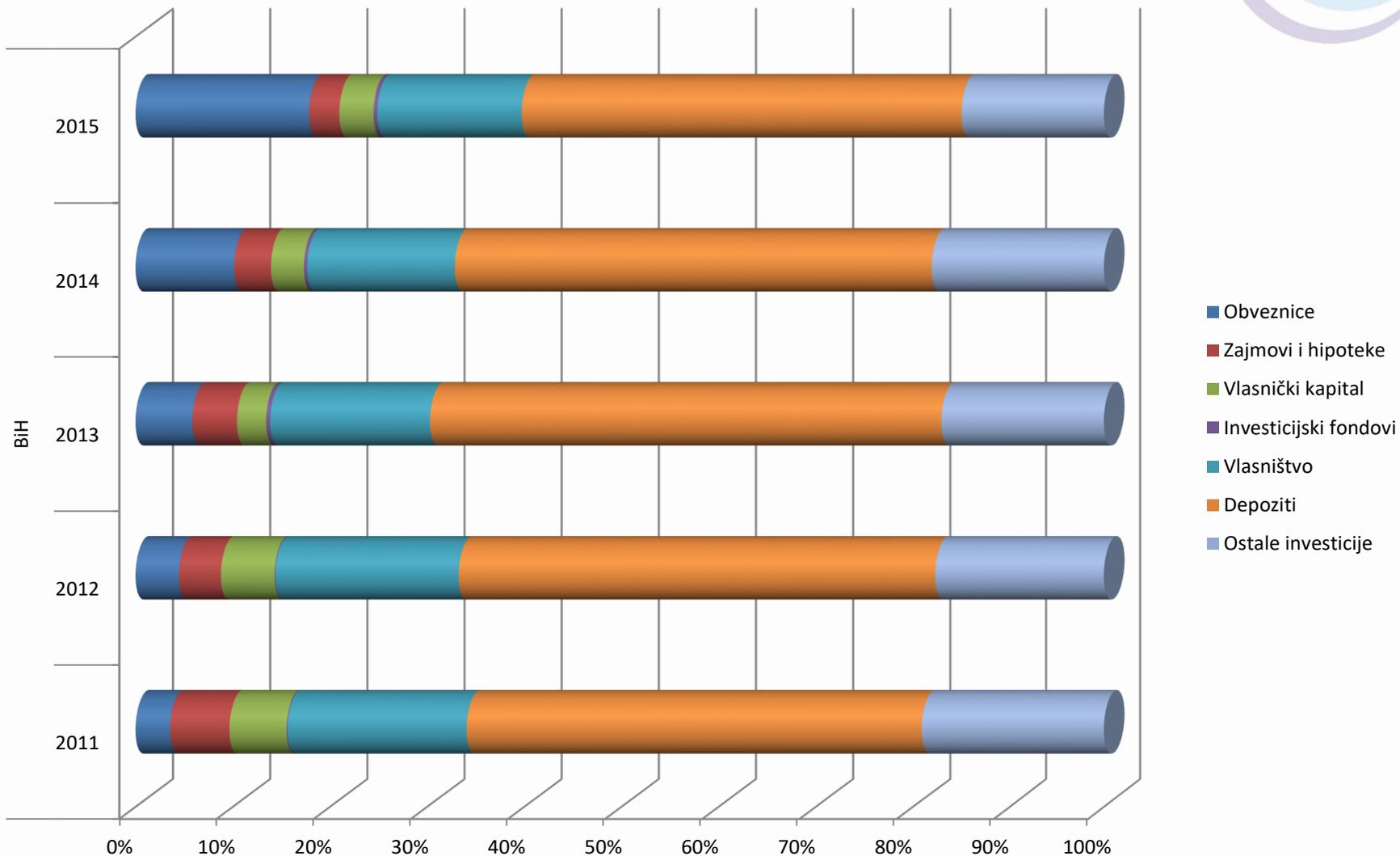

Kanali prodaje osiguranja u Bosni i Hercegovini

28

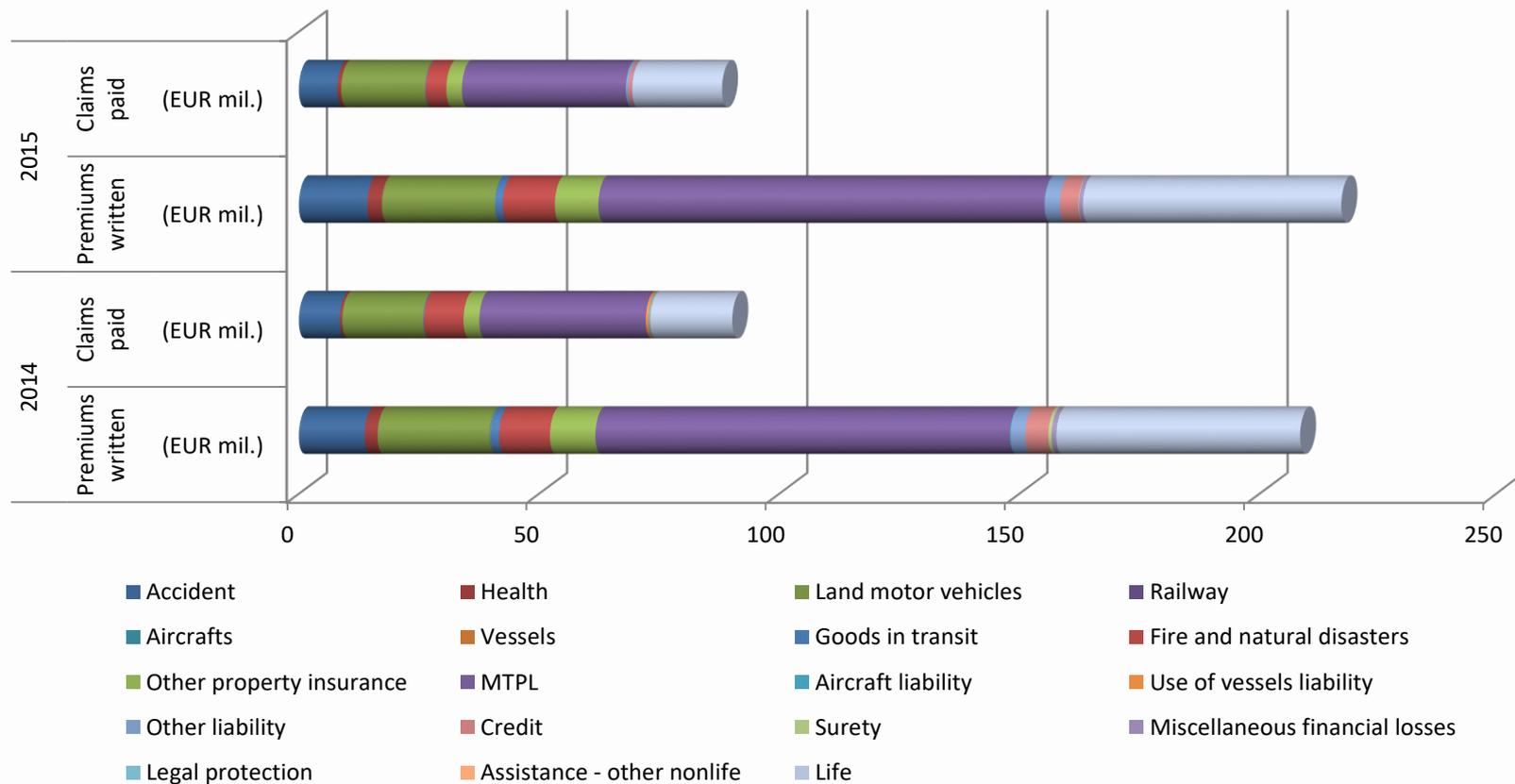

Investiranja osiguravajućih društava u BiH 2011 - 2015

Odnos premije i isplaćenih šteta u FBiH

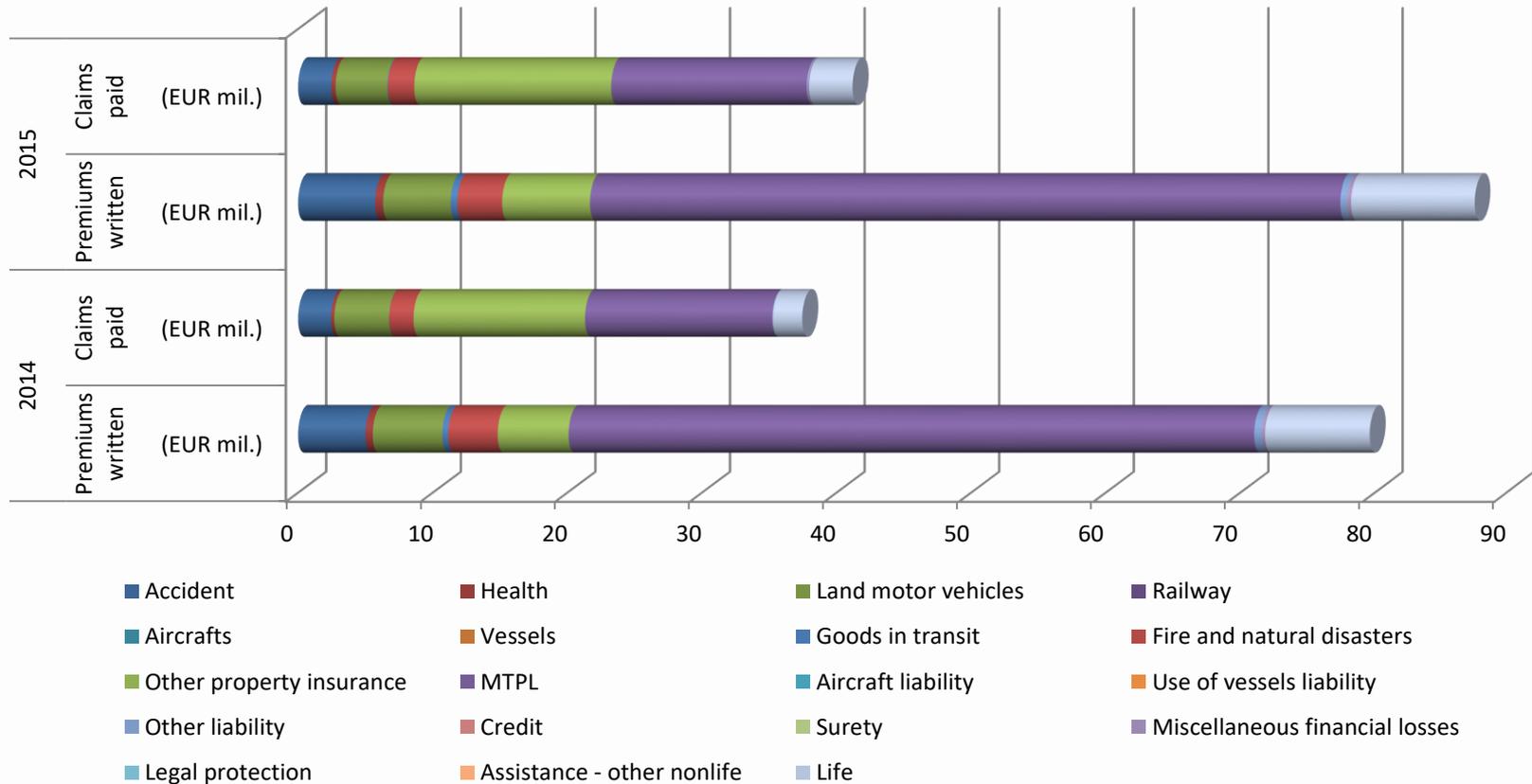
Federation BiH

Odnos premije i isplaćenih šteta u RS

Republic of Srpska

Nova legislativa u sektoru osiguranja u BiH

- Zakon o osiguranju FBiH (Službene novine FBiH, 23/17)
- Zakon o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju RS (Službeni glasnik RS, 47/17)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o društvima za osiguranje RS (Službeni glasnik RS, 47/17)

Liberalizacija tržišta osiguranja AO

- Smjernice i Analiza usaglašenosti entitetskih zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju s preporukama za daljnja usaglašavanja (Agencija za osiguranje BiH)

Izgleidi i izazovi koji stoje pred Bosnom i Hercegovinom

- Pristupanjem EU integracijama i provođenjem novog zakonodavnog okvira, osiguravatelji će biti efikasniji
- Ekonomske reforme će rezultirati povećanjem potražnje za proizvodima osiguranja
- Osiguravatelji mogu imati važnu ulogu u upravljanju rizicima i investicijama u malim i srednjim poduzećima
- Reforma socijalnog osiguranja – postoji potreba za alternativama koje pruža privatno osiguranje
- Potrebna je veća saradnja s bankama – u prodaji i razvoju proizvoda osiguranja

Izgledi i izazovi koji stoje pred Bosnom i Hercegovinom

- Konsolidiranje tržišta kroz spajanja i akvizicije
- Pojačati kapacitete nadzornih tijela radi provedbe Solventnosti II
- Aktivna uloga udruženja osiguravatelja u promociji osiguranja i povećanja povjerenja u sektor osiguranja
- Obrazovanje osiguravatelja o novim standardima osiguranja
- Liberalizacija tržišta osiguranja od autoodgovornosti
- Pružanje raznovrsnijih statističkih podataka za cijelo tržište osiguranja.

Hvala na pažnji